

Sygnatura akt III U 440/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 22-04-2015 r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia – **SO Maria Dorywalska**

Protokolant: sekretarz sądowy Marcin Jamrószka

po rozpoznaniu w dniu 09-04-2015 r. w Koninie

sprawy **S. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o podstawę wymiaru składek

na skutek odwołania **S. S.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

z dnia 10.04.2014r. Nr (...)

I. Oddala odwołanie

II. Zasądza od odwołującego na rzecz pozwanego organu rentowego kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygnatura akt III U 440/14

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją nr (...) z dnia 10.04.2014 r. stwierdził, że S. S. z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej podlega od dnia 1.01.2006 r. obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z podstawą wymiaru składek w wysokości za okres:

– 01-02/2006 – 1408,34 zł na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i Fundusz Pracy oraz 1871,73 zł na ubezpieczenie zdrowotne;

- 03-05/2006 – 1517,17 zł na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i Fundusz Pracy oraz 2002,91 zł na ubezpieczenie zdrowotne;

- 06-08/2006 – 1518,11 zł na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i Fundusz Pracy oraz 1904,66 zł na ubezpieczenie zdrowotne;

- 09-11/2006 – 1456,36 zł na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i Fundusz Pracy oraz 1936,75 zł na ubezpieczenie zdrowotne;

- 12/06-02/2007 – 1478,80 zł na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i Fundusz Pracy oraz 1970,65 zł na ubezpieczenie zdrowotne;
- 03-05/2007 – 1597,51 zł na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i Fundusz Pracy oraz 2116,88 zł na ubezpieczenie zdrowotne;
- 06-08/2007 – 1625,48 zł na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i Fundusz Pracy oraz 2053,34 zł na ubezpieczenie zdrowotne;
- 09-11/2007 – 1586,60 zł na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i Fundusz Pracy oraz 2109,46 zł na ubezpieczenie zdrowotne;
- 12/07-02/2008 – 1622,05 zł na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i Fundusz Pracy oraz 2168,30 zł na ubezpieczenie zdrowotne;
- 03-05/2008 – 1739,90 zł na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i Fundusz Pracy oraz 2328,80 zł na ubezpieczenie zdrowotne;
- 06-08/2008 – 1790,39 zł na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i Fundusz Pracy oraz 2287,40 zł na ubezpieczenie zdrowotne;
- 09-11/2008 – 1770,82 zł na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i Fundusz Pracy oraz 2364,27 zł na ubezpieczenie zdrowotne;
- 12/2008 – 1781,13 zł na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i Fundusz Pracy oraz 2392,76 zł na ubezpieczenie zdrowotne;
- 01-02/2009 – 1915,80 zł na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i Fundusz Pracy oraz 2392,76 zł na ubezpieczenie zdrowotne;
- 03-12/2009 – 1915,80 zł na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i Fundusz Pracy oraz 2491,57 zł na ubezpieczenie zdrowotne;
- 01-12/2010 – 1887,60 zł na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i Fundusz Pracy oraz 2592,46 zł na ubezpieczenie zdrowotne;
- 01-12/2011 – 2015,40 zł na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i Fundusz Pracy oraz 2704,31 zł na ubezpieczenie zdrowotne;
- 01-12/2012 – 2115,60 zł na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i Fundusz Pracy oraz 2828,31 zł na ubezpieczenie zdrowotne;
- 01-12/2013 – 2227,80 zł na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i Fundusz Pracy oraz 2908,13 zł na ubezpieczenie zdrowotne;
- 01-02/2014 – 2247,60 zł na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i Fundusz Pracy oraz 3004,48 zł na ubezpieczenie zdrowotne.

Organ rentowy w uzasadnieniu decyzji po przytoczeniu odpowiednich przepisów prawa wskazał, że na podstawie decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (znak : (...) z dnia 29.04.2013 r.) ustalono, że S. S. został wyłączony z ubezpieczenia społecznego rolników od dnia 1.01.1996 r. z uwagi na niedopełnienie obowiązku poinformowania KRUS o fakcie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w terminie 14 dni od jej rozpoczęcia. Zaznaczono, że po tym okresie S. S. nie dokonał zgłoszenia jako płatnik składek oraz osoba ubezpieczona do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu prowadzenia pozarolniczej

działalności gospodarczej. Na podstawie analizy przeprowadzonych dokumentów organ rentowy ustalił, że S. S. prowadził działalność gospodarczą nie zgłaszając przerw w jej prowadzeniu oraz jej likwidacji, a jednocześnie nie posiada on innego tytułu uzasadniającego wyłączenie go z obowiązku ubezpieczeń społecznych z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

Odwołanie od decyzji złożył S. S. zarzucając obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 18 ust. 8 i 9 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 81 ust. 2 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych poprzez błędne ich zastosowanie i zaniżenie w stosunku do skarżącego wymiaru składek. Zarzucono również brak należytego uzasadnienia zaskarżonej decyzji.

W oparciu o powyższe zarzuty odwołujący wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organu rentowemu.

Odwołujący podniósł, że organ rentowy błędnie ustalił podstawy wymiaru składek na jego niekorzyść co ma wpływ na ustalenie w przyszłości świadczenia emerytalnego oraz nie wskazano metody, sposobu ustalenia konkretnych wysokości w poszczególnych okresach podstaw wymiaru składek. Powoduje to, że uzasadnienie decyzji nie spełnia wymogów uzasadnienia. Wskazano również, że nie odniesiono się do zmian przepisów stanowiących podstawę wymiaru składek, które to zmiany miały wpływ na ustalenie wysokości wymiaru składek.

Organ rentowy wniósł o odrzucenie odwołania, ewentualnie o jego oddalenie oraz zasądzenie od odwołującego na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa sądowego według norm przepisanych podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił i zważył, co następuje :

S. S. w okresie od 1.08.1998 r. do 17.10.2003 r. prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą w zakresie handlu artykułami wielobranżowymi, podlegając jednocześnie w okresie od 1.08.1998 r. do 16.10.2003 r. ubezpieczeniu społecznemu rolników. Od 17.10.2003 r. odwołujący w dalszym ciągu z mocy ustawy podlegał rolniczemu ubezpieczeniu społecznemu. Od 15.11.2005 r. odwołujący ponownie rozpoczął prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej w zakresie sprzedaży detalicznej owoców i warzyw działając pod firmą „Sklep Spożywczy (...)” W okresach od grudnia 2005, 2006 oraz 2007-2012 rozliczał się z Urzędem Skarbowym w K. w formie zryczałtowanego podatku dochodowego. W zeznaniach podatkowych za lata 2006-2009 wykazywał przychody z działalności gospodarczej a w latach 2005, 2011-2012 nie wykazywał przychodów podlegających opodatkowaniu. Odwołujący nie zawieszał prowadzenia działalności gospodarczej i nie zgłaszał przerw w jej prowadzeniu.

S. S. wbrew obowiązkowi nie zgłosił faktu prowadzenia pozarolniczej działalności rolniczej do rolniczego organu rentowego, wobec czego Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego decyzją z dnia 24.09.2013 r. (znak : (...)) stwierdził wobec odwołującego ustanie rolniczego ubezpieczenia społecznego począwszy od dnia 1.01.2006 r. Od powyższej decyzji S. S. nie składał odwołania i jest ona prawomocna.

Powyższe okoliczności stanowiły podstawę do wydania przez organ rentowy zaskarżonej decyzji stwierdzającej podleganie przez S. S. ubezpieczeniom społecznym począwszy od dnia 1.01.2006 r. z podstawą wymiaru składek w wysokościach szczegółowo określonych w decyzji.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego oraz aktach KRUS.

Wartość dowodowa dokumentów nie budziła wątpliwości Sądu i nie była kwestionowana przez strony. Mając na uwadze dokumenty znajdujące się w aktach KRUS Sąd nie uznał za przekonujące zeznań odwołującego o przeświadczeniu, że w dalszym ciągu podlega rolniczemu ubezpieczeniu społecznemu. Odwołujący otrzymał decyzję o ustaniu tego ubezpieczenia, a dodatkowo rozpoznając jego wniosek o zwrot nadpłaty z tytułu składek na ubezpieczenia

społeczne, rolniczy organ rentowy ponownie odwołał się do decyzji wyłączającej odwołującego z systemu ubezpieczeń, w której wskazano również, że odwołujący powinien niezwłocznie zgłosić się do ubezpieczenia w ZUS.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U.2015.121) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi. Według art. 12 ust 1 ustawy obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu.

Zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

(t.j. Dz.U.2008.164.1027) obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi

lub ubezpieczeniem społecznym rolników, które są osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą lub osobami z nimi współpracującymi, z wyłączeniem osób, które zawiesiły wykonywanie działalności gospodarczej na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Ponadto w myśl przepisu art. 104 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r.

o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz.U.2015.149) na odwołujący ciążył obowiązek opłacania również składek na Fundusz Pracy.

Według art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy systemowej za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych.

Do dnia 19.09.2008 r. ustawa systemowa stanowiła, że obowiązek ubezpieczeń osoby prowadzącej działalność gospodarczą powstaje od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności (art. 13 pkt 4), natomiast od dnia 20.09.2008 r. obowiązek ten powstaje od do dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej (art. 13 pkt 4 w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 10 lipca 2008 r. o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz o zmianie niektórych innych ustaw – Dz.U.2008.141.888).

S. S. w myśl powołanych przepisów jest osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą. Taki status posiadał w okresie od dnia 1.08.1998 r. do 16.10.2003 r. a później począwszy od 15.11.2005 r. Jednocześnie w okresie od 15.11.2005 r. odwołujący nie zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej i nie dokonał jej zawieszenia.

W myśl powołanych przepisów prowadzona przez odwołującego działalność gospodarcza stanowiła tytuł do objęcia go ubezpieczeniami społecznymi w ZUS, po tym jak został wyłączony z rolniczego ubezpieczenia społecznego.

Konsekwencją podleganiu ubezpieczeniom społecznym jest obowiązek opłacania składek, czego S. S. nie kwestionował, nie zgadzając się natomiast z podstawą wymiaru składek określoną przez organ rentowy.

W związku z tym, iż odwołujący podlegał temu ubezpieczeniu od dnia 1.01.2006 r. obowiązywały go zasady ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe określone treścią przepisu art. 18 ust. 8 ustawy systemowej w brzmieniu do 31.12.2008 r. oraz od 1.01.2009 r. Ustawą z dnia 17 października 2008 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2008.220.1417) zmianie uległa bowiem m.in. treść art. 18.ust. 8 ustawy systemowej, która zgodnie z art. 2 ustawy nowelizującej stanowiła, że znowelizowane brzmienie art. 18 ust. 8 stosuje się do składek należnych za okres od 1.01.2009 r.

Art. 18 ust. 8 ustawy w brzmieniu do 31.12.2008 r. stanowił, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 5, stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa

jednak niż 60 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w poprzednim kwartale, z zastrzeżeniem ust. 9 i 10. Składka w nowej wysokości obowiązuje od trzeciego miesiąca następnego kwartału.

Natomiast od 1.01.2009 r. art. 18 ust. 8 stanowi, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 5, stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 60 % prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek, ogłoszonego w trybie art. 19 ust. 10 na dany rok kalendarzowy. Składka w nowej wysokości obowiązuje od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku.

Wymiar składki na ubezpieczenie wypadkowe stanowi zgodnie z art. 20 ustawy systemowej podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Wymiar składki na Fundusz Pracy, która corocznie jest określana w ustawie budżetowej wynosi 2,45% podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Natomiast wysokość podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą reguluje przepis art. 81 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U.2008.164.1027).

Brzmienie tego przepisu do dnia 28.02.2009 r. przewidywało, że podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c, stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 75 % przeciętnego wynagrodzenia. Składka w nowej wysokości obowiązuje od trzeciego miesiąca następnego kwartału.

W przypadku składek należnych od dnia 1.03.2009 r. art. 81 ust. 2 ustawy przewiduje, że podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c, stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 75 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski". Składka w nowej wysokości obowiązuje od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku (zob. ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – Dz.U.2009.38.299).

Zarzuty odwołującego pod adresem braku uwzględnienia przez organ rentowy powyższych regulacji i nie wzięcia pod uwagę nowelizacji przepisów okazały się niezasadne, albowiem w uzasadnieniu decyzji wprost wskazano jakie przepisy mają w niniejszej sprawie zastosowanie i na jakiej podstawie organ rentowy wyliczył wysokość wymiaru składek. Odwołujący nie deklarował wysokości stawek na ubezpieczenia społeczne, a więc organ rentowy przyjął do podstawy ich ustalenia wymiary określone w powyższych przepisach. Stąd też w zakresie wysokości składek zostały one określone w najniższej możliwej wysokości. Odwołujący nie przedstawił przy tym racjonalnych argumentów na jakiej podstawie uznał, że organ rentowy na jego niekorzyść błędnie ustalił podstawę wymiaru składek. Nietrafnym było odwoływanie się do zaprezentowanego w odwołaniu stanowiska wyrażonego w wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 27.11.2013 r., (III AUa 395/2013), odnoszącego się do odmiennego stanu faktycznego, w którym przedsiębiorca w przeciwieństwie do odwołującego zadeklarował podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, a następnie uznając, że popełnił w tym zakresie błąd próbował go skorygować i uznano, że przepisy nie przewidują możliwości swobodnego wzruszenia oświadczenia odnośnie zadeklarowanej kwoty podstawy wymiaru, a ubezpieczony nie miał możliwości jej wstecznego umniejszenia.

Niezasadne były również zarzuty odwołującego odnoszące się do braku prawidłowego uzasadnienia decyzji ZUS. Decyzja ta spełnia wymogi określone w art. 107 § 3 k.p.a. gdyż zawiera ona wskazanie faktów i dowodów na których organ rentowy oparł swoje rozstrzygnięcie, a uzasadnienie prawne zawiera wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji i obejmuje przytoczenie przepisów prawa, które miały zastosowanie w sytuacji odwołującego. Zawarte w decyzji rozstrzygnięcie jest więc logiczną konsekwencją zastosowania przepisów prawa i określonych w nich unormowań w

jaki sposób należy określać podstawę wymiaru składek w przypadku braku zdeklarowania wysokości ich ponoszenia przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą.

Mając na uwadze powyższe Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 2 ust. 2, § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz.U.2013.490).

SSO Maria Dorywalska